

Sygn. XXIV C 917/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Monika Dominiak
Protokolant:	Sekr. Sadowy Dagmara Liszewska

po rozpoznaniu w dniu 20 lipca 2017 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa J. P., G. P.

przeciwko Bankowi (...) S.A. z siedzibą we W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. pozbawia wykonalności bankowy tytuł egzekucyjny Nr (...), wystawiony dnia 21 listopada 2011 roku przez (...) Bank S.A. z siedzibą w W., któremu nadano klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w W. z dnia 7 maja 2013 roku w sprawie XVI Co 729/13 na rzecz wierzyciela Banku (...) z siedzibą we W. przeciwko dłużnikowi J. P. oraz któremu nadano klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy- Mokotowa w W. z dnia 22 kwietnia 2013 roku w sprawie XVI Co 728/13 na rzecz wierzyciela Banku (...) S.A. z siedzibą we W. przeciwko dłużnikowi G. P.;

2. w pozostałym zakresie wniosek oddala;

3. koszty postępowania między stronami wzajemnie znosi.

Sygn. akt XXIV C 917/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 6 września 2016 r. wniesionym przeciwko Bankowi (...) S.A. z siedzibą we W., J. P. oraz G. P. wnieśli o pozbawienie bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 21 listopada 2011 r. (...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 13 maja 2013 r. Ponadto wnieśli o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kosztów postępowania. W uzasadnieniu powodowie wskazali, że bank nie poinformował powodów o wystawieniu bankowego tytułu egzekucyjnego, ani nie wezwał do dobrowolnej spłaty zadłużenia przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego. Powodowie zakwestionowali również wysokość należności głównej oraz odsetek. Podali, że bank nie dostarczał przez pewien czas wyciągów powodowi, stąd nie jest widoma kwota zadłużenia. Zdaniem powodów nie jest możliwe, aby byli oni winni pozwanemu kwotę główną 76.342,71 zł, albowiem zgodnie z aneksem z dnia 21 listopada 2009 r. wysokość kredytu obrotowego udzielonego przez pozwanego powodowi J. P. wynosiła 50.000 zł. Powodowie wskazali, że o wysokości rzekomego zadłużenia powodów dowiedzieli się z zawiadomienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Mokotowa A. G. o wszczęciu egzekucji. Zdaniem powodów dalsze prowadzenie egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego, bez wyjaśnienia dotychczasowych działań i czynności Komornika,

naraża dłużnika na trwałą utratę majątku ruchomego i nieruchomego oraz środków pieniężnych, których odzyskanie w przyszłości może być niemożliwe i uciążliwe. Zauważyli ponadto, że przepisy prawa bankowego dotyczące bankowego tytułu egzekucyjnego zostały uznane przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodne z Konstytucją RP (pozew – k. 2-3v).

W odpowiedzi na pozew Bank (...) S.A. z siedzibą we W. wniósł o uwzględnienie powództwa oraz obciążenie powodów solidarnie kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazał, że uznaje roszczenie dochodzone pozwem. Pozwany zauważył, że u podstaw uznania powództwa leżą jednak inne przyczyny, niż wskazane w pozwie. Jego zdaniem podstawą procesu odzysku realizowanego przez pozwanego był bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 22 listopada 2011 r. zaopatrzony w klauzulę wykonalności z dnia 13 maja 2013 r. pod sygn. akt XVI Co 729/13. Przysługująca pozwanemu wierzytelność, objęta tym tytułem, została sprzedana w dniu 30 listopada 2016 r. na rzecz (...) z siedzibą we W.. Pozwany wskazał, że mając na uwadze przeniesienie wierzytelności na rzecz podmiotu niebędącego bankiem, brak jest możliwości dalszego wykorzystywania dotychczasowego tytułu wykonawczego (odpowiedź na pozew – k. 67-67v).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 7 listopada 2008 r. J. P. zawarł z (...) Bank S.A. z siedzibą w W. umowę o kredyt obrotowy nr (...), zmienioną aneksem nr (...) z dnia 4 listopada 2009 r. na pokrycie zobowiązań płatniczych z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej i złożył oświadczenie o poddaniu się egzekucji w przypadku niewywiązania się w postanowien zawartej z wierzycielem umowy. Umowa została poręczona przez G. P., która złożyła także oświadczenie o poddaniu się egzekucji (

W związku z niewywiązywaniem się dłużnika z zobowiązań wynikających z umowy wierzyciel w dniu 5 maja 2011 r. wezwał dłużnika i poręczyciela do zapłaty (umowa wraz z oświadczeniem o poddaniu się egzekucji – k. 15-21 akt XVI Co 140/12, aneks wraz z oświadczeniem o poddaniu się egzekucji – k. 23-27 akt XVI Co 140/12, wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 28-30 akt XVI Co 140/12).

W dniu 21 listopada 2011 r. (...) Bank S.A. z siedzibą w W. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) celem wszczęcia postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi i poręczycielowi (bankowy tytuł egzekucyjny – k. 3-4 akt XVI Co 140/12).

Postanowieniem z dnia 19 stycznia 2012 r. Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Mokotowa w W. nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 21 listopada 2011 r. wystawionemu przez (...) Bank S.A. z siedzibą w W. – na rzecz tego wierzyciela przeciwko dłużnikowi J. P. z ograniczeniem odpowiedzialności J. P. do kwoty 150.000 zł (postanowienie – k. 31-31v akt XVI Co 140/12).

Postanowieniem z dnia 8 marca 2012 r. Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Mokotowa w W. nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 21 listopada 2011 r. wystawionemu przez (...) Bank S.A. z siedzibą w W. – na rzecz tego wierzyciela przeciwko dłużnikowi G. P. z ograniczeniem egzekucji do kwoty 150.000 zł (postanowienie – k. 92 akt XVI Co 302/12).

Postanowieniem z dnia 7 maja 2013 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w W. nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 21 listopada 2011 r. wystawionemu przez (...) Bank S.A. z siedzibą w W. na rzecz wierzyciela Banku (...) S.A. z siedzibą we W. przeciwko dłużnikowi J. P. (postanowienie – k. 68-70 akt XVI Co 729/13).

Postanowieniem z dnia 22 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w W. nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 21 listopada 2011 r. wystawionemu przez (...) Bank S.A. z siedzibą w W. na rzecz wierzyciela Banku (...) S.A. z siedzibą we W. przeciwko dłużnikowi G. P. (postanowienie – k. 69-70 akt XVI Co 728/13).

Powyższych ustaleń faktycznych Sąd dokonał oparciu o wyżej wymienione dokumenty, które nie były kwestionowane przez strony i nie budziły wątpliwości Sądu. Stan faktyczny był bezsporny pomiędzy stronami.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części.

Zgodnie z art. 840 § 1 k.p.c. dłużnik może w drodze procesu żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części, albo jego ograniczenia, jeżeli m.in. po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne.

W myśl art. 213 § 2 k.p.c. Sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że jest ono sprzeczne z prawem, zasadami współzycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Ocena, czy zachodzi jedna z wymienionych przesłanek niedopuszczalności uznania powództwa, powinna nastąpić w zasadzie wyłącznie w świetle materiału procesowego znajdującego się w aktach sprawy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 21 stycznia 1999 r., sygn. akt I ACa 890/98, OSA 1999 r., nr 11-12, poz. 52).

Uznanie powództwa jest aktem dyspozycyjności pozwanego, który nie tylko uznaje samo żądanie powoda, ale i to, że uzasadniają je przytoczone przez powoda okoliczności faktyczne i godzi się na wydanie wyroku uwzględniającego to żądanie (orzeczenie Sądu Najwyższego z 28 października 1976 r., sygn. akt II CRN 232/76, OSNCP 1977 r., nr 5-6, poz. 101, oraz z 14 września 1983 r., sygn. akt III CRN 188/83, OSNCP 1984 r., nr 4, poz. 60).

W obecnym stanie prawnym, Sąd nie jest uprawniony do badania, czy uznanie powództwa jest zgodne z obiektywnie istniejącym stanem faktycznym. Podejmowanie jakiegokolwiek inicjatywy dowodowej przez Sąd byłoby bowiem sprzeczne z wyrażoną *expressis verbis* zasadą związania Sądu uznaniem powództwa. Dopiero w sytuacji, gdy z akt sprawy jednoznacznie wynika, że uznanie powództwa jest sprzeczne z prawem, zasadami współzycia społecznego lub ma na celu obejście prawa, ale okoliczności te nie były dostatecznie wyjaśnione, Sąd może przejawiać inicjatywę w celu ich ustalenia zgodnie z prawdą.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie zachodziły jakiegokolwiek przesłanki uzasadniające kwestionowanie uznania powództwa przez pozwanego. Okoliczności sprawy w zakresie niezbędnym do oceny uznania, były bezsporne. W świetle powyższego Sąd uznał, iż oświadczenie pozwanego o uznaniu powództwa było skuteczne oraz nie budziło żadnych wątpliwości.

Jak już była o tym mowa, Sąd nie przeprowadzał postępowania dowodowego, uznając za prawdziwe twierdzenia podawane przez strony w pozwie i odpowiedzi na pozew. Przyjmując zatem, że uznanie powództwa w niniejszej sprawie nie jest sprzeczne z prawem, ani nie zmierza do obejścia prawa, jak również jest zgodne z zasadami współzycia społecznego – Sąd pozbawił w całości wykonalności tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z dnia 21 listopada 2011 r. wystawionego przez (...) Bank S.A. z siedzibą w W. zaopatrzonego na rzecz Banku (...) S.A. z siedzibą we W. w sądową klauzulę wykonalności postanowieniami Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w W. z dnia 7 maja 2013 r. (sygn. akt XVI Co 729/13) oraz z dnia 22 kwietnia 2013 r. (sygn. akt XVI Co 728/13). W pozostałym zakresie tj. w odniesieniu do klauzul wykonalności nadanych na rzecz poprzedniego wierzyciela (...) Bank S.A. z siedzibą w W. powództwo podlegało oddaleniu.

Odnosząc się do wniosku pozwanego o obciążenie powodów kosztami procesu przy uwzględnieniu treści art. 101 k.p.c. Sąd uznał, że nie zachodziły podstawy do jego uwzględnienia. Wprawdzie pozwany odpowiadając na pozew wniesiony w niniejszej sprawie uznał jego żądanie, to jednak nie sposób przyjąć, iż nie dał on powodów do jego wytoczenia, a jest to przesłanka *sine qua non* do zastosowania wskazanego wyżej przepisu.

W świetle poglądów doktryny i orzecznictwa, pozwany nie daje powodu do wytoczenia powództwa, jeżeli jego stosunek wobec roszczenia powoda, oceniony zgodnie z doświadczeniem życiowym, usprawiedliwia wniosek, że powód uzyskałby zaspokojenie swojego roszczenia bez wytoczenia powództwa. Równocześnie jednak omawiany przepis co do zasady nie ma zastosowania w tych wypadkach, gdy osiągnięcie skutku prawnego nie może nastąpić

w inny sposób niż tylko przez wytoczenie powództwa, choćby zamiary stron były całkowicie zgodne. W tym miejscu należy przytoczyć stanowisko Sądu Najwyższego, wyrażone w postanowieniu z 06 grudnia 2012 r. w sprawie sygn. akt IV Cz 121/12 (LEX 1288733), który stwierdził, że jeśli zachodzą okoliczności stanowiące podstawę powództwa opozycyjnego, o którym mowa w art. 840 k.p.c., sam fakt dysponowania przez wierzyciela tytułem wykonawczym, który może stanowić podstawę egzekucji, daje dłużnikowi powód do wytoczenia sprawy w rozumieniu art. 101 k.p.c. Jeśli więc w takiej sytuacji powództwo zostaje wytoczone przez dłużnika i w toku procesu wierzyciel wydaje dłużnikowi sporny tytuł wykonawczy, to dłużnik zasadnie może domagać się zasądzenia zwrotu kosztów procesu na podstawie art. 98 k.p.c., podnosząc, że zaspokojenie roszczenia nastąpiło na skutek wytoczenia powództwa.

Dominujący jest pogląd, iż powództwa przeciwegzekucyjne należą do powództw o ukształtowanie prawa i stanowią środek prawny niweczący skutki prawomocnego orzeczenia. Wyrok konstytucyjny przekształca istniejący dotąd między stronami stosunek prawny, przy czym wyrok wydany na tle art. 840 k.p.c. działa ex nunc. Celem zaś powództwa opozycyjnego jest udaremnienie możliwości przeprowadzenia jakiegokolwiek egzekucji na podstawie określonego tytułu wykonawczego (uchwała Sądu Najwyższego z 30 marca 1976 r., sygn. akt III CZP 18/76, LEX 1972). Powództwo takie może być wytoczone niezależnie od tego, czy przeciwko dłużnikowi została już wszczęta egzekucja, byleby zobowiązanie objęte tytułem wykonawczym było wymagalne. Wówczas dłużnik może żądać pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego tak długo, jak długo zachodzi możliwość wykonania tego tytułu. W doktrynie zasadnie wskazuje się, że już samo istnienie możliwości wykonania tytułu wykonawczego, czyli istniejąca zdolność do egzekucji, pozwala na wystąpienie z powództwem zmierzającym do uniemożliwienia przeprowadzenia egzekucji z tego tytułu wykonawczego.

Z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. wynika, że konstytucyjny skutek wyroku – uwzględniającego powództwo opozycyjne – dłużnik uzyska po wykazaniu, że po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Powód w pełni osiąga swój cel związany z tym powództwem, jeżeli uzyska orzeczenie stwierdzające, że tytuł został pozbawiony wykonalności. Tym samym jedynym w pełni skutecznym działaniem, jakie mogli podjąć powodowie, było wniesienie powództwa opozycyjnego i uzyskanie sądowego wyroku pozbawiającego bankowy tytuł egzekucyjny wykonalności. W świetle poczynionych wyżej rozważań, takie stanowisko Sądu nie powinno budzić wątpliwości. Dlatego też Sąd nie znalazł podstaw do zastosowania w niniejszej sprawie normy art. 101 k.p.c. i o kosztach postępowania orzekł na podstawie przepisu art. 100 k.p.c. Należy w tym miejscu wspomnieć, że w sprawach, w których stosunki prawne mogą być ukształtowane jedynie za pośrednictwem wyroku, sąd może również nałożyć obowiązek zwrotu kosztów na uczestnika procesu, po którego stronie leży wyłączna przyczyna danego ukształtowania (postanowienie Sądu Najwyższego z 27 kwietnia 1977 r., sygn. akt II CZ 36/77, LEX 2152). Mając jednak na uwadze, że powództwo jedynie w części zostało uwzględnione (w odniesieniu do klauzul wykonalności z dnia 7 maja 2013 r. (sygn. akt XVI Co 729/13) oraz z dnia 22 kwietnia 2013 r. (sygn. akt XVI Co 728/13)), a w pozostałym zakresie oddalone (w odniesieniu do klauzul wykonalności z dnia 19 stycznia 2012 r. (sygn. akt XVI Co 140/12) oraz z dnia 8 marca 2012 r. (sygn. akt XVI Co 302/12) koszty postępowania między stronami należało wzajemnie znieść, o czym orzeczono jak w punkcie 3 sentencji wyroku.